

Nr 5

Utlåtande i anledning av väckt motion om statlig rådgivningsverksamhet vid byggande av ungdomsgårdar.

I en inom första kammaren väckt och till allmänna beredningsutskottet hänvisad motion I: 86 av herrar *Palm* och *Georg Pettersson* föreslås, att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om vidgad rådgivningsverksamhet vid byggande av ungdomsgårdar och liknande fritidslokaler, bland annat genom viss byggnadsforskning och utarbetandet av typritningar för dessa ändamål.

I motionen framhålles bl. a. att ungdomsfrågornas lösning i hög grad är beroende på lämpliga och tidsenliga lokaler. Exempel på väl genomtänkta och planerade ungdomsgårdar torde emellertid vara tämligen okända på de flesta håll. Socialstyrelsen granskar visserligen ritningar till dylika lokaler i efterhand men denna granskning torde i många fall medföra onödiga kostnader för kommunerna. Det skulle innebära en arbetsbesparing och en garanti för bästa möjliga planlösning, om statsmakterna på ett tidigt stadium tillhandahölle typritningar. I motionen understrykes vidare bl. a. att dessa lokaler bör få en sådan utformning att de kan tjäna flera olika lokalbehov samt göras elastiska.

Beträffande motiveringen i övrigt får utskottet hänvisa till motionen.

Utskottet har inhämtat yttrande över motionen från socialstyrelsen, statens nämnd för samlingslokaler, statens råd för byggnadsforskning och statens ungdomsråd.

Socialstyrelsen hänvisar till det yttrande styrelsen avgivit över förra året väckta motioner med enahanda syfte. I detta yttrande anförde styrelsen bl. a. att byggande av ungdomslokaler som regel understödjes genom bidrag från allmänna arvsfonden, varvid styrelsen alltid får yttra sig. Bland projekten är ombyggnad eller upprustning av gamla byggnader vanligast. Styrelsen kunde icke finna att typritningar skulle kunna få någon i högre grad rationaliserande effekt. Styrelsen ifrågasatte dessutom om likriktning vid lokalernas utformning vore något eftersträvänsvärt. Behovet av central rådgivning borde kunna tillgodoses genom den verksamhet, som redan bedrevs av styrelsen. De som söker understöd rekommenderas att redan på ett förberedande stadium ta kontakt med socialdepartementet eller styrelsen för råd och upplysningar. I »Råd och anvisningar nr 113» har styrelsen lämnat detaljerade råd och upplysningar om byggande och inredning av ungdomslokaler. Vid styrelsen finns en särskild ungdomskon-

sulent, som i stor utsträckning sysslar med rådgivning i fråga om ungdomsgårdar.

Styrelsen kan icke finna, att några förändringar skett, som kan föranleda ändrad ståndpunkt från styrelsens sida, utan avstyrker även i år motionen.

Statens nämnd för samlingslokaler hänvisar likaledes till sitt förra året avgivna yttrande. Nämnden framhöll då, att dess erfarenhet av planering av ungdomslokaler var relativt begränsad, men rekommenderade en viss försiktighet, då det gäller att upprätta typritningar. Den för de särskilda fallen lämpliga lösningen bör vara ett uttryck för såväl ortens lokalbehov som tomtens förutsättningar.

Statens råd för byggnadsforskning anför, att i den mån likartade problem uppträder vid byggande av olika ungdomsgårdar kan riktlinjer för deras utformning motiveras. Typritningar medför vinster blott om problemen är likartade. Rådet anser, att förutsättningarna för ungdomsgårdar i allmänhet först måste klarläggas från funktionssynpunkt. Därefter bör olika alternativa lösningar studeras och sedan kan typlösningar (principritningar) för olika storlekar och varianter framställas. Först på detta stadium kan man ta ställning till behovet av typritningar. Ytterligare bör prövas vilka problem vid projektering, som kan anses vara gemensamma. Rådet anför till slut:

Byggforskningsrådet anser att forskningens uppgift här, liksom i fråga om andra typer av byggnader, bör vara att precisera krav och funktioner och på så sätt utarbeta underlag för principritningar, riktlinjer beträffande lokalisering etc. Det låter sig icke göra att nu avgöra huruvida här avsedd forskning skall kunna åstadkommas genom anslag från rådet. Frågan måste givetvis bedömas med utgångspunkt från dels tillgängliga medel, dels andra angelägna forskningsuppgifter.

Statens ungdomsråd meddelar, att den korta remisstiden gjort att det inte varit möjligt för rådet att taga ställning till frågan huruvida motionärernas förslag är det mest rationella sättet att stimulera tillkomsten av ändamålsenliga lokaler för ifrågavarande ändamål.

Utskottet

Vid 1961 års riksdag hade utskottet till behandling motioner angående statlig rådgivningsverksamhet vid byggande av ungdomsgårdar, vari framfördes tanken att statens institut för byggnadsforskning skulle erhålla uppdrag att tillhandahålla skisser och typritningar för sådant byggande. Utskottet fann, med hänsyn till vad de i ärendet hörda myndigheterna anför, att den föreslagna anordningen icke torde få någon nämnvärd praktisk betydelse och att en effektivisering av socialstyrelsens rådgivande verksamhet kunde förutses samt avstyrkte motionerna, vilka icke föranledde någon riksdagens åtgärd.

I årets motion är yrkandet mera allmänt utformat nämligen såsom en hemställan om vidgad rådgivningsverksamhet.

De nu inhämtade yttrandena i ärendet innefattar i allt väsentligt icke några andra synpunkter än dem respektive myndigheter framförde förra året.

Utskottet finner det självfallet angeläget att onödiga kostnader för ungdomsgårdarna undvikas genom bl. a. en omsorgsfull planering av projekten redan på ett tidigt stadium. Härvid har en effektiv rådgivningsverksamhet en viktig uppgift att fylla. Såvitt utskottet kunnat finna står rätt goda möjligheter redan nu till buds i detta hänseende genom socialstyrelsen, som till sitt förfogande för detta ändamål bl. a. har en sakkunnig arkitekt. Enligt vad utskottet erfarit är det ett önskemål från socialstyrelsens sida att sökandena i det förberedande skedet icke framlägger kompletta, dyrbara ritningar utan endast en summarisk skiss. Utskottet anser det kunna förutsättas att vederbörande kommuner beaktar dessa möjligheter och att socialstyrelsen även i fortsättningen följer utvecklingen på detta område och vidtager de åtgärder som kan tjäna syftet att rationalisera byggandet av ungdomsgårdar för att förebygga onödiga fördyringar.

Med hänsyn till det ovan anförda finner sig utskottet böra hemställa,
att motion I: 86 icke må föranleda någon riksdagens
åtgärd.

Stockholm den 28 februari 1962

På allmänna beredningsutskottets vägnar:

NANCY ERIKSSON

Närvarande: Se under utlåtande nr 4.